

Grazi magyar csendőr bajtársi asztaltársaság

1945. Karácsonyán érkezett Graz-ba Jegenyés Pál volt m. kir. csendőrfőtörzsmester azzal a szándékkal, hogy hazatér. Tájékozódás után tervéről lemondott és a városban kőműves munkát vállalt. Egy év múlva beköltözött a Geidergürtel-I volt hadifogolytáborba, a Magyar barakkba, ahol már 12 család lakott. Így nevét hamar megismerték és a hazulról menekülő csendőrök közül sokan felkeresték segítségét munka, vagy utbaigazítás végett. Ekkor állandóan jöttek magyar menekültek, akik legtöbbször minden nélkül, pusztán életüket mentették.

Ilyen állapotban érkezett meg 1947. nyarán 20 csendőr is száz meg száz magyar menekült között. Jegenyés Pál és társai már korábban is segítettek a bajtársakat élelemmel, ruhával, pénzzel és hogy ezt továbbra is megtehessék Bánfai József 1. cső. szakv. javaslatára összefogtak. 1947. június 21-én megalakították a helybeli rendőrség engedélyével a Grázi Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaságot. Alapítótagok voltak: Jegenyés Pál és Rétháti István főtörm.-ek, Nász István törm., Eszes Ference, Kiss Miklós, Körmendi János őrm.-ek és Bánfai József 1. cső. szakv. Ügyvezetőnek Jegenyés főtörm.-t választották. Nevezettek az első kiadások fedezésére személyenként 10 osztrák shillinget adtak össze. Egyidejűleg írógépen sokszorosított négy oldalas felhívást bocsátottak ki, melyben bejelentették megalakulásukat, és támogatást kértek a bajtársaktól, hogy a rászorulókon segíthessenek.

1948. szeptember 10-én már harmadízben adták ki felhívásukat, amelyet 65 bs. címére küldtek ki, akik 539 shillinget fizettek be. E felhívás aláírója v. Karsay Jenő alez. volt, aki csatlakozott az Asztaltársasághoz és kérésükre annak vezetését elvállalta. November 20-án értesítőjüket már négy oldalon adták ki v. Subik Károly prelátnak kanonok javaslatára Bajtársi Levél címmel. Dr. Bély Béla újságíró segített a gépelésnél. Ügyvezető és szerkesztő továbbra is Jegenyés főtörm. maradt.

1949. február 13-án zsúfolásig megtelt teremben megemlékeztek a Csendőrnapról. Május 1-én bajtársi találkozót rendeztek, ahol már több mint 100 csendőr vett részt és megbeszéltek a segélyezés részleteit. A kis csendőr csoport létszáma két év alatt több százra bővült. Csoportok alakultak Ausztria és Németország határain kívül is. Ekkor elhatározták, hogy szűkebb munkakörüket az egész világon szétszóródott csendőrök egységes, közös munkaterületévé alakítják. Az új név a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség lett. Célja a régi maradt: csendőrbajtársak felkutatása, nyilvántartása és a rászorulóknak segélyezése. Már a két év alatt erre a célra összegyűjtött 2,500 osztrák shilling. Ennek megfelelően tartották meg 1949. Karácsonyát szeretetben összeforrt közönség jelenlétében, amelyen 84 csendőrgyermeknek, 40 beteges bajtársnak adtak illetve küldtek értékes szeretetsomagokat.

Forrásmunkák:

Jegenyés Pál: Csendőrök az emigrációban. Kézirat, Salzburg, 1951. szeptember 17-én
Dr. Rektor Béla: A m. kir. Csendőrség oknyomozó története. Cleveland, 1980. Árpád Könyvkiadó Vállalat

Összeállította Dr. Kiss Gyula
m. kir. csendőrszázados